

Ieromonah THEOLOGOS SIMONOPETRITUL

**Sfântul Paisie și ucenicii lui
în Sfântul Munte
și în Mănăstirea Simonopetra**

Traducere din neogreacă și greacă veche
Ierom. Nathanael Neacșu

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2014

Cuprins

Prezentare	7
I. Viața ascetică a Sfântului Paisie Velicikovski în Sfântul Munte și căutarea de cărți patristice și de manuscrise	15
<i>a. Viața ascetică în Sfântul Munte</i>	<i>15</i>
<i>b. Căutarea de manuscrise și cărți patristice și legătura cu Sfântul Macarie al Corintului</i>	<i>17</i>
<i>c. Profilul duhovnicesc și activitatea filocalică</i>	<i>26</i>
II. Obștea Sfântului Paisie Velicikovski în Mănăstirea Simonopetra	29
III. Stabilirea ucenicilor Sfântului Paisie în Mănăstirea Simonopetra	34
IV. Cronologia sinoptică a vieții și activității Sfântului Paisie Velicikovski	38
V. Anexă	40
<i>a. Scrisoarea Sfântului Nicodim Aghioritul către Mitropolitul Veniamin Costachi</i>	<i>40</i>
<i>b. Scrisoarea ieromonahului Dorotei Voulismas către Cuviosul Paisie, Starețul Mănăstirii Neamț</i>	<i>43</i>
<i>c. Scrisoarea Patriarhului Gavriil către comunitatea monahală a Sfântului Munte</i>	<i>45</i>
VI. Bibliografie	48

Sfântul Paisie și ucenicii lui în Sfântul Munte și în Mănăstirea Simonopetra

Studiul de față constituie una dintre temele de cercetare ale colocviului științific *Sfântul Macarie (Notara) de Corint († 1805) și contextul vieții lui*¹, colocviu ce a avut în vedere viața persoanelor cu lucrare duhovnicească contemporane Sfântului Macarie.

O persoană foarte importantă în acest sens, ce a viețuit² și trăit în același duh cu Sfântul Macarie al Corintului (1731-1805), este vestitul sfânt ucraino-moldovean Paisie Velickovski (1722-1794), figură ascetică și patristică de foarte mare însemnătate a veacurilor trecute.

Personalitatea impozantă a Sfântului Paisie Velickovski a reprezentat subiectul cercetărilor sistematice ale profesorului slavist Antonie Emilios N. Tahiaos, a cărui contribuție în domeniul studiilor referitoare la anvergura duhovnicească și la școala ascetico-filologică a Sfântului Paisie este foarte prețioasă.

Analiza de față aduce nou, din punct de vedere științific, diferite informații necunoscute până acum, referitoare la problema așezării obștii Sfântului Paisie în Sfânta Mănăstire Simonopetra, în anul 1762 și, mai târziu, a unor

¹ Colocviul științific a avut loc în Corint - Xilokastro (Grecia), 9-12 mai 2005.

² Φρόνιμος – cumpătat, cuminte, înțelept, rațional, curat ș.a. [n.tr.].

ucenici ai săi³, informații care au drept sursă principală însemnări păstrate până astăzi în arhiva mănăstirii.

Cât privește biografiile folosite pentru redactarea acestui studiu, va trebui să menționăm întâi de toate viața Sfântului Paisie, scrisă de ucenicul acestuia, Mitrofan, în limba slavonă. Aceasta a fost editată de către A. Tachiaos⁴ și are drept izvor manuscrisul nr. 153 (207) de la Biblioteca Mănăstirii Neamț (începutul sec. al XIX-lea), text pe care autorul⁵ îl consideră cel mai fidel adevărului istoric. De asemenea, au fost folosite traduceri actuale din limba engleză ale părintelui Serghie Chetverikov⁶ și ale frățimii Mănăstirii „Sfântul Gherman” din Alaska⁷, precum și biografia în limba greacă editată de Petros Botsis, bazată pe cele din urmă două traduceri [în engleză] ale vieții sfântului⁸.

Motivul pentru care am ales să ne ocupăm de marele isihast și chinoviarh sfânt Paisie Velickovski a fost evlavia

³ În vremea viețuirii sale la Mănăstirea Neamț, Starețul Paisie a avut până la 1800 de ucenici (din obște și alte mănăstiri).

⁴ A.E. Tachiaos, *The Revival of Byzantine Mysticism among Slavs and Romanians in the XVIIIth Century. Texts Relating to the Life and Activity of Paisy Velichkovsky (1722-1794)*, Tesalonic, 1986, p. 106.

⁵ *Ibidem*, p. XXXIX.

⁶ Fr. Sergei Chetverikov, *Starets Paisii Velichkovskii, His Life, Teachings and Influence on Orthodox Monasticism*, Nordland P. Co., Belmont, Massachusetts, 1980.

⁷ Blessed Paisius Velichkovsky, *The Life and Ascetic Labors of Our Father, Elder Paisius, Optina Version by Schema-monk Metrophanes*, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina, California 1976.

⁸ Ὁσῖος Παῖσιος Βελιτσκόφσκου, traducere de Petros Botsis, Atena, 1990.

noastră pentru el, dat fiind faptul că, fie și pentru puțin, a viețuit în mănăstirea noastră, dimpreună cu ucenicii săi, și a lăsat aici urmele duhovnicești ale trecerii sale. Am considerat, aşadar, o binecuvântare pentru noi această disertație, având susținerea și încurajarea responsabilului acestui simpozion, iubitul Profesor Stylianos Papadopoulos.